

zemljopisa minuloga vijeka«. Poslije je njemački prirodoslovac Ernst Haeckel (1834. - 1919.) upotrijebio hipotezu o Lemuriji da objasni tadašnju odsutnost fosila najstarijih čovkovih predaka. Prema njegovu tuma-

čenju, na Lemuriji je živio Pithecanthropus, biće koje bi predstavljalo »kariku koja nedostaje« u evoluciji od majmuna do čovjeka, a čiji bi ostaci počivali na dnu Indijskog oceana. Haeckelov zemljovid o širenju ljudske vrste iz Lemurije, objavljen 1884. u Parizu u radu »L'Histoire de la création des êtres organisés« (Povijest organizirana bića), nedavno je precrtao i na hrvatski preveo Emil Heršak, u knjizi »Drevne seobe« (Školska knjiga, 2005.).

Iako su Lemurija i Pithecanthropus bili samo plodovi mašte, krajem 19. stoljeća nizozemski liječnik Eugène Dubois (1858. - 1940.) krenuo je tražiti pretpostavljenu Lemuriju, a pritom je na otoku Javi otkrio ostatke pračovjeka kojega je nazvao Pithecanthropus erectus. No, novi dokazi koje su znanstvenici prikupili u 20. stoljeću pokazali su da je Afrika, a ne Lemurija, područje na kojemu su živjeli najstariji hominidi.

Kada je Raymond Arthur Dart (1893. - 1988.) u južnoj Africi otkrio ostatke Australopithecusa africanusa, teza o Lemuriji izgubila je znanstvenu vrijednost, a pokopale su je i nove geološke spoznaje o stvarnom izgledu indijsko-oceanskih dubina.

Iako se ideja o postojanju Lemurije pojavila u znanstvenim krugovima, ona je vrlo brzo pronašla pristaše i izvan znanosti te postala svojevrsan mit. Teoriju o potonulom kontinentu preuzela je Elena Petrovna Blavatzky (1831. - 1891.), osnivačica teozofije, mističnog pokreta. Prema njezinu učenju, na Lemuriji se nalazila nestala civilizacija. Osnove za tu tvrdnju ona je najvjerojatnije pronašla u sanskrtskim legendama koje govore o potonulom kontinentu Rutas. Tako se jedna znanstvena hipoteza, koja je u svoje vrijeme imala karakteristike valjane hipoteze, napokon pretvorila u čistu mističku viziju. (N. V.)

Aleksandrijski svjetionik

Francuski podmorski arheolozi otkrili su početkom studenoga 2005. bazu slavnog svjetionika u Aleksandriji. Svjetionik sagrađen na otoku Faru između 297. i 283. jedno je od sedam svjetskih čuda Staroga vijeka.

Ravnatelj Nacionalnog muzeja u Aleksandriji Ibrahim Darwish izjavio je da istraživanja pokazuju da je baza svjetionika bila površine 800 četvornih metara. Novo otkriće dio je novozapočetog projekta koji je najavljen još u srpnju 2005. godine. Prema procjenama stručnjaka, u projekt najavljene obnove i ponovne gradnje svjetionika utrošit će se oko 100 milijuna dolara. (M. T.)

NAJSTARIJA ŽIVOTINJA NA SVIJETU

Kornjača Harriet navršila 175 godina

Australci tvrde da je najstarija životinja na svijetu kornjača s Galapagosa koja živi u zoološkom vrtu kraj Brisbanea. Iako se ne zna kada je kornjača Harriet točno rođena, njezin 175. rođendan obilježen je nedavno velikom rođendanskom zabavom.

Vjeruje se da je Harriet imala pet godina kada je engleski prirodoslovac Charles Darwin 1835. godine posjetio otočje Galapagos u Južnoj Americi i ponio je sa sobom preko oceana. Darwin je tada pokupio tri kornjače - Toma, Dicka i Harryja - ne znajući da nisu sve tri mužjaci. Tek 50-ih

godina prošlog stoljeća, nakon što je više od pola stoljeća živjela kao mužjak Harry, otkriveno je da je riječ o ženki pa je dobila novo ime Harriet. Iako se dio stručnjaka još spori oko njezine prošlosti, DNK testovi potvrdili su njezinu životnu dob i podrijetlo s Galapagosa. (A. Č.)